

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno studenta:	Mgr. Ondřej Šmat, Ph.D.
Téma práce:	Sousedská práva a jejich ochrana v teorii a praxi v českém právu v kontextu vybraných evropských právních úprav
Rozsah práce	přibližně 306 normostran
Datum odevzdání práce:	9. 10. 2024
Oponent rigorózní práce:	JUDr. Mgr. Martin Šolc, Ph.D.

Rigorózní předkládá svoji úspěšně obhájenou disertační práci a žádá o její uznání jako práce rigorózní.

1. Aktuálnost (novost) tématu

Problematika sousedských práv je z praktického, ale i teoretického hlediska významná a zajímavá, přičemž, jak autor správně podotýká, jí v české právní doktríně dosud není věnována příliš rozsáhlá pozornost. Uvedené je zdůrazněno významným rozšířením právní úpravy sousedských práv v platném občanském zákoníku. Snahu o kritické zhodnocení této úpravy a o její vhodné interpretaci, a to mj. i za pomoci komparace se zahraničními právními řády, tak lze jednoznačně uvítat. Téma, jakkoli jej nelze považovat za zcela opomíjené, je tak jistě aktuální.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Předně je třeba zdůraznit, že předložená práce byla původně vypracována jako práce disertační. Téma by snad pro rigorózní práci bylo až příliš široké a ambiciózní, s ohledem na rozsah a hloubku práce disertační je nicméně třeba jej hodnotit jako vhodné a přiměřeně náročné. Autor definuje konkrétní výzkumné otázky („*Je současná česká právní úprava ochrany sousedských*

práv srovnatelná s vyspělými evropskými státy?“ a „Je naše současná úprava ochrany sousedských práv efektivní v hájení sousedských práv?“, s. 10). Vymezený metodologický rámec na úrovni rigorózní práce naprosto dostačuje. Mezi významné metodické postupy patří komparace, a to jako diachronní (historická), tak zahraniční.

3. Formální a systematické členění práce

Stavba práce je logická a z formálního hlediska vhodná. Lze ji označit za velmi klasickou, kdy je nejprve široce představen historický vývoj a kontext problematiky, dále se autor věnuje platné právní úpravě, v jejímž rámci postupuje od obecných otázek ke konkrétním institutům, a poté přikračuje ke komparaci se zahraničními právními úpravami.

4. Vyjádření k práci

Autor přistupuje k problematice poměrně zešíroka a pokrývá širokou škálu dílčích otázek. S ohledem na naznačenou tematickou šíři má práce v některých pasážích takřka povahu katalogu relevantních institutů a problémů, autor ve svém pojednání nicméně překračuje deskripci a naproti tomu jednotlivé problémy kriticky hodnotí, nabízí svůj pohled na ně, identifikuje problematické oblasti a přináší doporučení *de lege ferenda*.

Historická část práce je rozsáhlá. Autor snad mohl přeci jen blíže rozvést implikace této komparace pro hodnocení a výklad právní úpravy platné. Nejde-li o práci výslovně historicko-právní, měly by poznatky z oblasti historického vývoje primárně sloužit jako podpora argumentace vztahující se k platnému právu či úvahám *de lege ferenda*, zatímco v předložené práci – což je ovšem u kvalifikačních prací velmi častým jevem – místy působí spíše jako ilustrace či úvod předcházející klíčovým částem práce. Při této dílčí kritice je však nezbytné spravedlivě ocenit význam historického kontextu, jako i jeho pečlivé zpracování. Komparativní kapitola pak zdařile kombinuje podrobný popis pojednávaných právních úprav při jejich srovnání s úpravou českou s kritickým hodnocením nalezených rozdílů.

Rigorózní práce nemá za účel ověřit způsobilost autora k samostatné výzkumné činnosti na úrovni práce disertační (srov. § 47 odst. 4 zákona č. 111/ 1998 Sb., o vysokých školách), nicméně „*prokazuje schopnost samostatné činnosti v oblasti výzkumu, vývoje nebo další samostatné tvůrčí činnosti*“ (čl. 4 odst. 3 rigorózního řádu Univerzity Karlovy, IV. úplné znění ze dne 12. 8. 2021). Rigorózní práce tak namísto kompilace či katalogu dosaženého poznání,

který ještě stačí na úrovni práci diplomové, přináší alespoň částečně nové poznatky, argumentační linii či jiný původní přínos odbornému diskursu. Tento požadavek byl v předložené práci nepochybně a kvalitně naplněn.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Podle autora je hlavním cílem práce „zhodnocení, jaká je současná úroveň české právní úpravy sousedských práv a zda zajišťuje ochranu srovnatelnou s právní úpravou vybraných států s dlouhou soukromoprávní tradicí (Rakousko, Francie, Velká Británie)“ (s. 10). Tento cíl byl naplněn.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Samostatnost při psaní práce hodnotit nemohu, nemám však žádný důvod domnívat se, že by autor nepostupoval samostatně. Žádné známky plagiátorství jsem v práci nenašel.
Logická stavba práce	Stavba práce je logická a z formálního hlediska vhodná.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Práce se zdroji je kvalitní. Autor čerpal z rozsáhlé pramenné základny zahrnující odborné literatury (včetně odborných časopisů), právní předpisy i judikaturu. Významně byly použity také zdroje cizojazyčné, psané zejména v jazyce anglickém nebo německém, avšak i francouzském. Citace jsou v práci používány velice rozsáhle a přitom relevantně (poznámek pod čarou je v práci použito 911!), a to za konzistentního použití citační normy.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Autor provedl analýzu v hloubce vyhovující požadavkům na disertační práci; na úrovni rigorózní práce jde tím spíše o analýzu kvalitní a nepochybně dostatečnou.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Grafická úprava práce je dobrá.
Jazyková a stylistická úroveň	Z jazykového a stylistického hlediska práce odpovídá požadavkům na práci kvalifikační. Text je čtivý a přehledný, bez gramatických chyb zásadnější povahy, byť se v něm místy objevují ne zcela elegantní stylistické obraty a menší překlepy.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práce splňuje požadavky kladené na práci rigorózní. Doporučuji ji proto k uznání za rigorózní práci a udělení titulu JUDr.
---	---

Rozved'te prosím blíže, jakými způsoby by mohla legislativa či judikatura více podpořit rozvíjení dobrých sousedských vztahů, na něž, jak si toho v práci všímáte a chválíte, klade větší výslovný důraz anglické právo?

Který či které z Vámi předložených návrhů *de lege ferenda* pokládáte za potenciálně nejprínosnější?

Uved'te prosím blíže, jak by mohla být *de lege ferenda* vhodně upravena ochrana proti imisím ve vztahu k výhledu na sousední pozemek a jaká by byla možná úskalí takové výslovné úpravy (srov. s. 189).

V Praze dne 5. listopadu 2024

oponent